

# Kazimierz Kaeppele

---

## Sprawozdanie z plenarnego posiedzenia Naczelnej Rady Adwokackiej w dniach 18 i 19 października 1975 r.

---

Palestra 19/12(216), 88-91

---

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

pobierających emeryturę lub rentę — w wysokości różnicy między tą emeryturą lub rentą a kwotą 1.700 zł miesięcznie.

Trzeba tu podkreślić, że samorząd adwokacki zamierza podnosić wysokość dopłat z FSK w miarę możliwości finansowych i proces ten uważa za początek zmian socjalnych.

Jest oczywiste, że wszystkie ogniwa samorządu adwokackiego są zobowiązane do udzielania adwokatom — członkom zespołów adwokackich w wieku emerytalnym oraz adwokatom emerytom i rencistom jak najdalej idącej pomocy nie tylko finansowej. Chodzi tu o to, aby maksymalnie wykorzystać wiedzę i doświadczenie tych kolegów przy szkoleniu aplikantów adwokackich, doskonaleniu zawodowym, w pracach samorządu itp. Pomoc socjalna i związane z tym obowiązki samorządu to nie tylko pomoc pieniężna — choć i ta jest ważna — ale przede wszystkim uznanie i szacunek środowiska dla kolegów, którzy tak wiele dali, a są gotowi zawsze dać jeszcze więcej.

*adw. Edmund Mazur*

## D.

### Sprawozdanie z plenarnego posiedzenia Naczelnej Rady Adwokackiej w dniach 18 i 19 października 1975 r.

W dniach 18 i 19 października 1975 r. odbyło się plenarne posiedzenie Naczelnej Rady Adwokackiej<sup>1</sup>. Posiedzenie NRA przeprowadziło spotkanie aktywu samorządowego naczelnych organów adwokatury. W spotkaniu udział wzięli: przedstawiciel Wydziału Administracyjnego KC PZPR tow. S. Kurek oraz przedstawiciel Wydziału Społeczno-Ekonomicznego CK SD J. Gagucki. Władze resortowe reprezentowali: podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości A. Zborowski, naczelnik Samodzielnego Wydziału do Spraw Adwokatury E. Jachczyk i przedstawicielka tegoż Wydziału sędzia Tuszyńska.

W dyskusji, jaka się wywiązała po wysłuchaniu referatu sekretarza Zespołu Partijnego przy NRA adw. L. Gluzy na temat programu społeczno-ekonomicznego rozwoju kraju, zawartego w Wytycznych na VII Zjazd PZPR, wysunięto szereg postulatów, dotyczących m.in. potrzeby sądowej kontroli decyzji administracyjnych oraz zmiany przepisów o opłatach sądowych od rewizji karnych, a to w celu szerszego udostępnienia sądowej kontroli instancyjnej. Przedstawiciel Wydziału Administracyjnego KC PZPR podkreślił w dyskusji, że program zawarty w Wytycznych jest kontynuacją założeń VI Zjazdu Partii oraz że prawnictwo polskie, w tym także adwokatura, musi być współtwórcą programu mającego na celu przyspieszenie rozwoju społecznego. Dyskusja, jaka się toczyła w środowisku prawniczym, ma doprowadzić mianowicie do dalszego doskonalenia systemu prawnego i obsługi prawnej, jak również do lepszego wykorzystania obowiązującego prawa.

Po zakończeniu spotkania aktywu samorządowego rozpoczęły się plenarne obrady Naczelnej Rady Adwokackiej, których główną tematyką były zasady wykonywania zawodu w zespołach adwokackich przez adwokatów emerytów i rencistów oraz przez

<sup>1</sup> Podjęte na tym posiedzeniu uchwały zamieszczone są w niniejszym numerze na str. 76—82 (Komisja Wnioskowa: dziekani: adw. J. Kielbowicz, adw. S. Rogoż, adw. E. Soroko i adw. S. Warcholik oraz członek NRA adw. R. Szura).

adwokatów w wieku emerytalnym, jak również ściśle łącząca się z tą kwestią sprawa świadczeń wyrównawczych z Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej oraz sprawa udziału izb adwokackich w kosztach działalności FSK w 1975 r. Na porządku dziennym znalazła się również sprawa założeń nowelizacyjnych przepisów o adwokaturze oraz projekt nowelizacji tych przepisów.

Dokonując wprowadzenia do tej obszernej, bardzo istotnej dla interesów korporacji problematyki, prezes Naczelnej Rady Adwokackiej adw. dr Z. Czeszejko wyraził pogląd, że choć najbardziej obszerna jest problematyka nowelizacji ustawy o ustroju adwokatury, to jednak najtrudniejszy jest problem określenia wieku emerytalnego adwokatów. Dyskusja potwierdziła trafność tego poglądu.

Na czerwcowym plenarnym posiedzeniu Naczelnej Rady Adwokackiej dyskutowano już nad problematyką kadrową w adwokaturze w związku z koniecznością dostosowania organizacji zawodu adwokackiego i samorządu do nowych warunków społeczno-politycznych, powstałych na skutek reformy administracji.

Tryb oceny sprawności zawodowej przez KiZ tych adwokatów, którzy ukończyli 70 rok życia, stanowił przedmiot krytyki dyskutantów z powodu praktycznej nieprzydatności tego trybu oraz z tego względu, że uwłaczał często godności osobistej osób poddawanych badaniom. Wskazywano jednocześnie na nieprawidłowości związane z zatrudnianiem w zespołach adwokatów emerytów i rencistów oraz postulowano aktualizację przepisów i zasad dotyczących tego problemu.

W związku z tym Naczelna Rada Adwokacka na posiedzeniu w dniu 14.VI.1975 r. zobowiązała Prezydium NRA do opracowania projektu nowych wytycznych w sprawie zasad wykonywania zawodu w zespołach adwokackich przez adwokatów emerytów i rencistów. W wykonaniu tej uchwały Prezydium NRA opracowało projekt nowych zasad regulujących ten problem, proponując ustalenie granicy wieku do wykonywania zawodu przez adwokata w zespole adwokackim na lat 70. Osiągnięcie tego wieku pociągałoby za sobą skreślenie przez właściwą radę adwokacką adwokata-członka zespołu adwokackiego z listy członków tego zespołu w trybie art. 43 u. o u.a. Dalej — adwokat będący już emerytem lub zaliczonym do III grupy inwalidzkiej rencistą mógłby być nadal członkiem zespołu adwokackiego do ukończenia 70 roku życia, jeżeli zebranie zespołu wyrazi na to zgodę. Natomiast adwokaci, którzy nie ukończyli jeszcze 70 roku życia, ale wykazują upadek sił fizycznych i umysłowych, byłiby kierowani na badania przez komisje do spraw inwalidztwa i zatrudnienia według dotychczasowych zasad.

Ponadto Prezydium NRA zaproponowało zmianę regulaminu FSK w tym kierunku, że prawo do otrzymywania zapomóg wyrównawczych miałyby:

- a) adwokaci emeryci (renciści), którzy pobierają emeryturę (rentę) powyżej 2.700 zł — w wysokości 300 zł miesięcznie,
- b) adwokaci emeryci (renciści), którzy pobierają emeryturę (rentę) poniżej 2.700 zł — w wysokości różnicy pomiędzy kwotą 3.000 zł a pobieraną emeryturą (rentą), a jeżeli mają żonę na utrzymaniu — w wysokości różnicy pomiędzy 3.500 zł a pobieraną emeryturą (rentą),
- c) członkowie rodzin adwokatów w takiej wysokości, aby zapomoga wraz z emeryturą (rentą) wynosiła kwotę 1.700 zł.

Prezydium NRA zaproponowało również udział izb adwokackich w kosztach działalności Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej w 1976 r. w następujący sposób:

- 1) w okresie od 1.I. do 30.IV.1976 r. — na dotychczasowych zasadach (tj. w wysokości 105 zł miesięcznie od adwokata figurującego na liście adwokatów w dniu 31.XII.1975 r.);
- 2) w okresie od 1.V. do 31.XII.1976 r. —

I wersja: w wysokości po 160 zł miesięcznie od adwokata figurującego na liście adwokatów w dniu 31.XII.1975 r.;

II wersja: w wysokości 2% od obrotu zespołów adwokackich działających na terenie izb oraz w wysokości po 120 zł miesięcznie od adwokatów nie wykonujących zawodu — z wyłączeniem adwokatów pobierających emeryturę lub rentę.

Powyższe propozycje co do wysokości świadczeń wyrównawczych oraz udziału izb w kosztach działalności Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej miały być uwarunkowane przyjęciem proponowanej granicy wieku do wykonywania zawodu adwokackiego w zespołach. Zasadę tę zebrani zaakceptowali, przyjmując porządek dziennego obrad.

Trudność w sprawie określenia granicy wieku wykonywania zawodu adwokackiego polega nie na braku racjonalnych i społecznie słusznych przesłanek do jej prawidłowego rozstrzygnięcia, lecz na tym, że wchodzi tu w grę również czynniki emocjonalne, przesłaniające rzeczową ocenę tego nie tylko trudnego i złożonego, ale i zarazem niezwykle delikatnego problemu. Adwokatura należy bowiem do tych profesji zawodowych, które wypełniają życie całkowicie, i dlatego zrozumiała poniekąd musi się wydać opinia zgłoszona w związku z tym w kilku izbach przez Koła Seniorów (Warszawa, Kraków, Łódź).

Należy w tym miejscu dodać, że w większości izb propozycje rozwiązania problemu granicy wieku adwokatów do wykonywania zawodu w zespołach adwokackich nie budziły w zasadzie zastrzeżeń. Tylko kilku dyskutantów negowało samą zasadę wprowadzenia bariery wieku, motywując swoje stanowisko tym, że przyjęcie takiego rozstrzygnięcia byłoby sprzeczne z obowiązującymi przepisami, które nie przewidują możliwości uzależnienia od wieku ograniczenia wykonywania zawodu adwokata. Znakomita jednak większość dyskutantów wypowiedziała się za wprowadzeniem proponowanej granicy wieku, z tym zastrzeżeniem, że w wypadkach wyjątkowych, uzasadnionych sprawnością psycho-fizyczną adwokata, powinna istnieć możliwość udzielania mu zezwolenia na dalsze wykonywanie zawodu w zespole. Nie brakło też głosów przeciwnych tej ostatniej koncepcji. O ile przeciwnicy samej zasady przyjęcia granicy wieku powoływali się na względy natury formalnej, o tyle jej zwolennicy, przy wielkiej atencji dla zasług i wysokich walorów zawodowych starszych kolegów, przytaczali wyższego rzędu racje merytoryczne i społeczne, uwzględniające publiczny charakter zawodu adwokata, powołując się mianowicie na potrzebę prowadzenia racjonalnej polityki kadrowej również w adwokaturze (podobnie jak się to dzieje w innych zawodach prawniczych), na potrzeby w zakresie prawidłowej organizacji pracy, wreszcie na działanie nieubłaganych praw natury, stosownie do których sprawność ludzka obniża się w miarę upływu czasu (oczywiście w zależności od cech osobniczych).

Należy pamiętać, że średnia wieku adwokata jest w tej chwili wysoka. Średnia ta w Warszawie wynosi więcej niż 60 lat, a stosunek niepełnozatrudnionych w zespołach do zatrudnionych w pełnym wymiarze wynosi 1:4, z tendencją przy tym do dalszego wzrostu. Pociąga to za sobą nie tylko zakłócenia natury ekonomicznej, ale i powstawanie nieprawidłowości, i to zarówno w zakresie organizacji pracy w zespołach, jak i rozmieszczenia (co w dyskusji wyraźnie akcentowano).

W dyskusji wypowiediano się również, w sposób dość zdecydowany, by zatrudnienie w zespołach adwokatów emerytów i rencistów III grupy było uzależnione od zgody na takie zatrudnienie, przy czym większość wypowiediała się za tym, aby zgody takiej udzielał zespół adwokacki. Nie kwestionowano też propozycji, by stworo-

rzyć możliwość zatrudnienia przez zespoły adwokatów, którzy ukończyli już 70 rok życia (w ramach umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło).

Problem granicy wieku łączono w dyskusji z potrzebą zmiany regulaminu Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej w kierunku podwyższenia świadczeń wyrównawczych. Dyskutowano również nad sprawą określenia udziału izb adwokackich w działalności tego Funduszu, przy czym w grę wchodziły tu dwa warianty, a mianowicie: albo podwyższenie dotychczasowego ryczałtu (do 160 zł miesięcznie od adwokata), albo też przez wprowadzenie wskaźnika procentowego (2% od obrotu). Wypowiadano się zgodnie za proponowaną podwyżką świadczeń z FSK oraz za przyjęciem procentowego wskaźnika udziału izb w kosztach działalności Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej.

Następnie zaakceptowano założenia legislacyjne i propozycje zmian przepisów o adwokaturze opracowywanych przez Zespół do Spraw Nowelizacji<sup>2</sup>.

Projekt ustawy o ustroju adwokatury i przepisów związkowych<sup>3</sup> opracowany został na podstawie tezy i projektu nowelizacyjnego, przygotowanego w 1973 r. przez Prezydium NRA i ogłoszonego w Biuletynie Informacyjnym NRA (nr 7/V/73).

Dyskusja nad problematyką obrad była niezwykle żywa i wszechstronna, mająca na względzie zarówno zadania adwokatury jak i interes korporacji, choć w niektórych kwestiach zajmowano przeciwstawne stanowiska. Zwrócił na to uwagę w swoim wystąpieniu Naczelnik Samodzielnego Wydziału do Spraw Adwokatury E. Jachczyk stwierdzając: „(...) dyskusja była pięknym przykładem intelektualnej walki o najśluszniesze rozwiązanie żywotnych problemów korporacji. Nawet wtedy gdy emocje brały górę na rzeczową argumentacją, należało cenić odwagę i zaangażowanie dyskusyjantów (...)”

Prezes NRA adw. dr Z. Czeszejko, zamykając posiedzenie, podziękował zebranym za aktywny udział w obradach, wyrażając przy tym nadzieję, że podjęte uchwały o tak istotnym znaczeniu dla działalności korporacji przyczynią się do dalszej poprawy warunków i jakości pracy.

*Opracował adw. Kazimierz Kaeppele*

## E.

### Z prac Prezydium NRA

#### 1

Prezydium NRA na posiedzeniu w dniu 9 października br. przyjęło do wiadomości informację prezesa Wyższej Komisji Dyscyplinarnej adw. Tadeusza Sarnowskiego o działalności organów dyscyplinarnych adwokatury w okresie 1 stycznia — 30 czerwca br.

W pierwszym półroczu 1975 r. pozostawało do rozpoznania w wojewódzkich komisjach dyscyplinarnych 85 spraw, spośród których wydano orzeczenia w 61 spra-

<sup>2</sup> Skład Zespołu: adw. E. Mazur — sekretarz NRA, adw. K. Potrzebowski — skarbnik NRA oraz przedstawicielka Samodzielnego Wydziału do Spraw Adwokatury w Ministerstwie Sprawiedliwości sędzia U. Polaniecka.

<sup>3</sup> Projekt ten wraz z założeniami nowelizacyjnymi zostanie ogłoszony w Biuletynie Informacyjnym NRA.